

ПЕРСПЕКТИВИ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ У ТУРБІЗНЕС В ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

Катерина Володимирівна Єрмілова

В данной статье рассмотрено текущее состояние развития инвестиционной деятельности в Донецкой области, приведены данные о развитии туристического бизнеса в области и определена перспективность инвестирования в туризм.

В цій статті розглянуто поточний стан розвитку інвестиційної діяльності в Донецькій області, наведено дані про розвиток туристичного бізнесу в області та визначено перспективність інвестування в туризм.

In this article the condition of Donetsk region is considered, the data on development of tourist business in region are given and is determined perspective of investment in tourism.

Залучення інвестицій (як іноземних, так і національних) в українську економіку є життєво важливим засобом усунення інвестиційного “голоду” у країні. На сучасному етапі розвитку економіки України необхідною умовою ефективності інвестиційної діяльності є відродження фінансово-кредитного та інвестиційного ринків.

Одною з форм інвестиційної діяльності є залучення іноземних інвестицій. Проблема полягає в стимуляції ефективного притоку іноземного капіталу. В цьому зв'язку постає два питання: по-перше, в які сфери приток іноземного капіталу повинен бути обмежений, і, по-друге, в яких галузях і в яких формах потрібно в першу чергу його залучати [1].

Аналізуючи стан інвестиційної діяльності в Донецькій області, визначимо, що вона є привабливою як для національних, так й для іноземних інвесторів. Це ілюструє рисунок, на якому показана динаміка іноземних інвестицій в область на протязі 1995-2001 років. Як бачимо, розмір іноземних інвестицій виріс з 9,1 до 40,1 млн. дол. США, а загальна сума інвестиційних надходжень зросла більш ніж у 6 разів (з 52,2 млн. дол. США у 1995 році до 334,8 млн. дол. США у 2001 році). Цьому сприяло прийняття Закону України “Про спеціальні економічні зони і спеціальний режим інвестиційної діяльності в Донецькій області” [2]. Згідно з цим Законом на території пріоритетного розвитку вводиться спеціальний режим інвестиційної діяльності протягом 30 років, який дає можливість залучати кошти під державні гарантії від іноземних банків, фінансових організацій та інвестувати їх у перспективні галузі, серед котрих туризм є, на наш погляд, дуже привабливим напрямком розвитку економіки регіону.

Користуючись розрахунками спеціалістів [3], можна зазначити, що Донецька область має порівняно високий індекс іноземних інвестицій на одного мешканця – 0,31 та п'яте місце в рейтингу регіонів після Полтавської (1 місце), Запорізької (2 місце), Київської (3 місце) та Харківської (4 місце) областей.

В таблиці, яка наведена нижче, приведено дані про залучення іноземних інвестицій в область на 01.01.2002 року в розрізі галузей, в які надходили інвестиції.

Як бачимо, інвестиції залучаються у суміжні з туризмом галузі, такі, як готельне та ресторанне господарство, транспорт. На сьогоднішній день відсутнє залучення іноземних інвестицій безпосередньо у туризм, але має місце залучення національних інвесторів. Так, туристичне підприємство “Іліташ-тур” за рахунок власних коштів вкладає інвестиції у відбудову розважального центру “Сірена” на узбережжі Азовського моря (с. Мелекіно). Але, на жаль, це є одиничним прикладом такого інвестування.

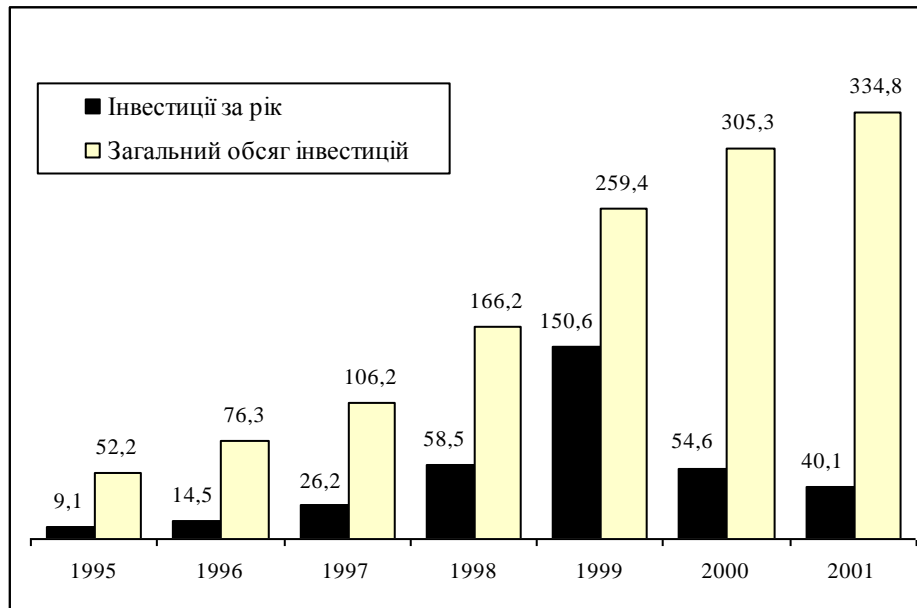

Рисунок. Динаміка іноземних інвестицій в область (в млн. дол. США) [4]

Зупинимось на визначенні стану розвитку туризму в Донецькій області. Згідно зі зведеною формою 1-ТУР по Донецькій області, за 2001 рік обсяг послуг, наданих туристичними організаціями Донецької області, склав 40,3 млн. грн., що в 2,6 рази більше, ніж за аналогічний період 2000 року. Сукупний балансовий прибуток склав 209,5 тис. грн., а прибуток, спрямований на розвиток матеріально-технічної бази – 291,9 тис. грн. Чисельність працівників туристичних підприємств за рік збільшилася з 420 до 721 чоловіка [4].

Таблиця. Іноземні інвестиції в економіку області за видами економічної діяльності на 01.01.2002 [4] (тис.долларів США)

	Обсяг інвестицій	у % до загального обсягу
Всього	334837,95	100,0
<i>Сільське господарство, мисливство та лісове господарство</i>	10570,61	3,2
<i>Промисловість, в тому числі:</i>	257333,90	76,9
Добувна промисловість	5719,60	1,7
Обробна промисловість	251609,58	75,1
<i>Виробництво та розподілення електроенергії, газу, тепла та води</i>	4,72	0,0
Будівництво	982,73	0,3
<i>Оптова та роздрібна торгівля (включаючи торгівлю транспортними засобами та послуги з їх ремонту)</i>	45247,08	13,5
Готелі та ресторани	30,00	0,00
<i>Транспорт, в тому числі:</i>	5588,47	1,7
Наземний транспорт	2051,81	0,6
Водний транспорт	39,80	0,0
Допоміжні транспортні послуги	446,54	0,1
Пошта та зв'язок	3050,32	0,9
Фінансова діяльність	8697,29	2,6
<i>Операції з нерухомістю, здавання під найм та послуги користувачам</i>	5185,31	1,5
Освіта	0,20	0,0
<i>Охорона здоров'я та соціальна допомога</i>	821,00	0,2
Колективні, громадські та особисті послуги	381,36	0,1

З економічної точки зору, привабливість туризму складається в більш швидкій окупності вкладених коштів, одержанні доходу у вільно конвертованій валюті (92,4 тис. дол. США за 9

місяців 2001 року від надання туристичних послуг нерезидентам України), а також у збільшенні числа робочих місць швидше, ніж в інших галузях.

На території Донецької області знаходиться близько 150 км узбережжя Азовського моря з унікальними мілководними піщаними пляжами, Національний парк “Святі гори” і досить велика для промислового регіону територія хвойних і листяних лісів, регіон має непогані умови для розвитку оздоровчо-рекреаційного туризму та, відповідно, залучення інвестицій, в тому числі іноземних. В Донецької області розташовано багато підприємств розміщення туристів на Азовському узбережжі та на території Слов’яногірська, майже всі вони мають власні підприємства харчування. На території області діють 106 зон природно-заповідного фонду, з них можна виділити ландшафтні парки “Меотіда”, “Половецький степ”, державні заповідники “Хомутовський степ” та “Кам’яні могили”. На 01.01. 2002р. в області зареєстровано 182 туристичних підприємства, які обслуговують за рік більш 100тис. туристів та екскурсантів. Таким чином, Донецька область володіє значним природним, історичним та культурним потенціалом, який має можливість говорити про перспективи розвитку туризму та залучення інвестицій. Зазначимо, що в теперішній час Міжнародним центром проблем розвитку туризму Донецького інституту туристичного бізнесу проробляються інвестиційні та інноваційні проекти по розвитку туризму. В їх числі: організація природного, зеленого, екологічного та інших видів туризму; будівництво туристичної інфраструктури для організації екологічного туризму на території ландшафтних та національних парків області; розробка зразків сувенірної продукції; підготовка та видання інформаційно-рекламних відеопроductів про можливості організації туризму на території Донецької області [5].

Література:

1. Іноземні інвестиції в Україні // Інвестиції: практика та досвід.-2002.-№1.-С.9-10.
2. Закон України «О Специальных экономических зонах и специальном режиме инвестиционной деятельности в Донецкой области»/ Бизнес.-1999.-№5 (316).-С.20-26.
3. Герасимчук З. Комплексна оцінка рівня сталого розвитку регіонів України // Економіка України.-2002.- №2. - С.38.
4. Статистичний щорічник Донецької області за 2001 рік.- Донецьк, Донецьке обласне управління статистики, 2002.- С.155-156,178.
5. Конищева Н.И., Ляхова Л.С. Экономические предпосылки развития туристического бизнеса в Донецкой области // Туристический феномен: экономические, социальные, экологические и культурно-исторические предпосылки и последствия: Материалы IV Международной научно-практической конференции (Святогорск, 14-16 мая 2002г.)//Донецкий институт туристического бизнеса.- Донецк.- 2002.- С. 66-68.